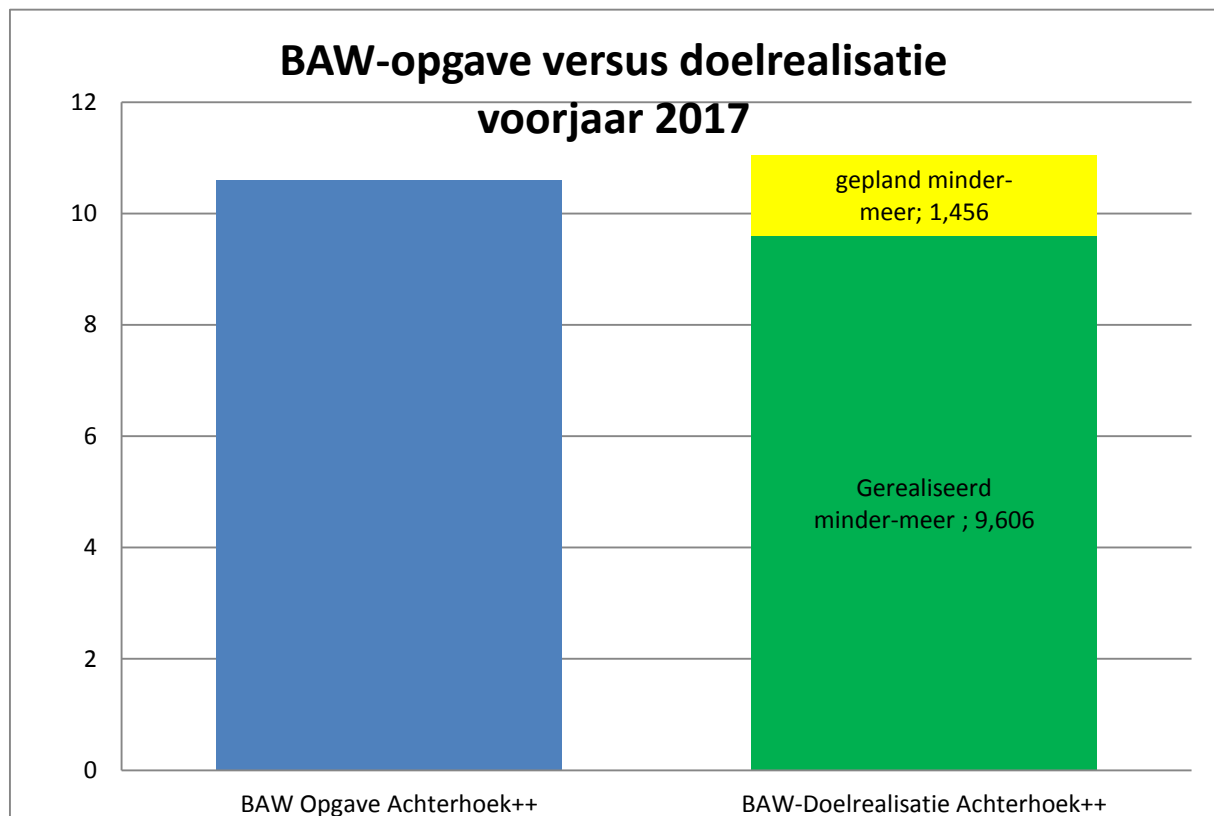

BAW-monitor Achterhoek⁺⁺ Voorjaar 2017

Nu, in het voorjaar van 2017, rapporteren wij weer over de voortgang van het BAW-traject in de regio Achterhoek⁺⁺. De laatste keer dat wij aan u rapporteerde door middel van de BAW-monitor is de stand van zaken medio 2015. Toen was al 91% van de BAW-opgave gerealiseerd. Ondertussen is dit in het voorjaar van 2017 opgelopen tot 104% (feitelijk gerealiseerd en gepland).

De BAW-opgave voor Achterhoek⁺⁺ bedraagt € 10,6 miljoen aan minder-meer per 2020. In het voorjaar van 2017 is bijna 11,1 aan minder meer gerealiseerd.

De stand van zaken

9,6 van de 11,1 miljoen zijn feitelijk gerealiseerd. Bijna 1,5 miljoen is gepland minder-meer. Dit betekent dat de feitelijke baten in de komende jaren liggen. Dit geplande minder-meer is vrij zeker. Vaak zijn hierover al besluiten genomen.

Naar het zich nu laat aanzien zit er nog meer in het vat. De komende 4 jaar zal in diverse afvalwaterteams nog extra minder-meer geïdentificeerd worden.

Verdeeld naar de afvalwaterteams is ondertussen ook zichtbaar dat mindermeer opgave is bereikt.

Als vanouds springen de afvalwaterteams Berkelland en Etten er uit, met realisatiepercentages ruim boven de 100%. Het afvalwaterteam Olburgen is de 100% ook gepasseerd en het afvalwaterteam Wintlicht heeft de mindermeer-opgave op een haar na geveld.

Realisatiegraad per afvalwaterteam

	BAW-opgave prijspeil 2013	Gerealiseerd minder-meer	gepland minder-meer	realisatiegraad
AWT Aalten	0,53	0,274	0,036	58%
AWT Berkelland	1,09	1,113	0,224	123%
AWT Etten	3,18	3,315	0,519	121%
AWT Olburgen	2,27	2,243	0,06	101%
AWT Zutphen	2,010	1,557	0,221	88%
AWT Wintlicht	1,52	1,104	0,396	99%
Achterhoek++	10,60	9,606	1,456	104%

Het afvalwaterteam Zutphen heeft met een krappe bezetting vooral gefocust op het in uitvoering brengen van het gezamenlijke afvalwaterketenplan. Dit betekent dat er geen of weinig aandacht is uitgegaan naar het in beeld brengen van het minder-meer. In datzelfde afvalwaterketenplan is ruim voldoende potentieel geïdentificeerd om de BAW-opgave te realiseren.

Vanuit de gemeente Aalten is het statement naar aanleiding van de 58% realisatiegraad dat de gemeente Aalten vanuit het verleden kritisch is op de kosten. Er zijn dan ook weinig kostenbesparende maatregelen te treffen. De gemeente Aalten behoort landelijk tot de goedkopere gemeenten qua gemeentelijke lasten.

De gemeenten kennen een gemiddelde realisatiegraad van 110 % en het waterschap zit in het voorjaar van 2017 op 94 %.

Hoe zijn de mindermeerkosten bereikt

Het hierboven gerapporteerde minder-meer is bereikt in de periode 2008-2016. De mindermeerkosten die bereikt zijn in de twee jaren voorafgaand aan het BAW mogen ook meetellen. Ten opzichte van de voorgaande rapportage is in de manier waarop het minder-meer bereikt is niet veel veranderd. Daarom is hieronder grotendeels dezelfde tekst weergegeven.

Wel wordt aangegeven dat een aantal producten die opgeleverd zijn in het kader van het maatregelenprogramma Achterhoek+ helpen bij het realiseren van minder-meer. Het meest voor de hand liggen hierbij zijn de studie naar levensduurverlenging en renovatiestrategie en de studie naar drukriolering in het buitengebied.

Verlengen levensduur/ risicogestuurd beheer: Veruit het grootste gedeelte van de mindermeerkosten worden bereikt door op een andere manier, dan in het verleden, te werken aan de riolering. In het verleden werd veel meer gedacht en gepland vanuit een verwachte levensduur waar nu steeds vaker op basis van inspectie of een stuk risicocalculatie gekeken wordt of de riolering aan vervanging toe is. Hierdoor kunnen in het verleden geplande investeringen geheel of gedeeltelijk vervallen of naar de toekomst toe opgeschoven worden. In het overzicht aan voorbeelden van concrete mindermeerkosten per afvalwaterteam zijn veel voorbeelden van dit soort minder meerkosten opgenomen. Dit overzicht is vanwege het gehanteerde detailniveau niet bij deze rapportage gevoegd. Uiteraard is dit overzicht bij uw eigen medewerker op te vragen.

Relinen: Een ander veel voorkomend voorbeeld in Achterhoek++ is het toepassen van relinen. Met deze alternatieve vervangingsvorm vallen de kosten van de vervanging veel lager uit dan waar in het verleden rekening mee gehouden was.

Kosten vervanging drukriool: De drukriolering in het gebied blijkt ook een aanmerkelijk hogere levensduur te kennen dan was verwacht. Dit betekent dat vervanging van persleidingen en voor een deel ook de bijbehorende pompunits in de tijd opgeschoven kan worden.

Heroverwegingen: Ook worden veel geplande investeringen heroverwogen. Hierbij kan vooral gedacht worden aan heroverweging van randvoorzieningen maar bijvoorbeeld ook het heroverwegen van telemetrievoorzieningen.

Optimalisatiestudies: Het waterschap weet aanzienlijke mindermeerkosten te realiseren door investeringen te verminderen naar aanleiding van optimalisatiestudies.

Samenwerkende waterschappen: Door samen te werken met collega-waterschappen vallen de kosten voor energie, afzet van compost, automatisering en belastingheffing en -inning lager uit.

Energiebesparing: Op de RWZI's zijn aanmerkelijk lagere energiekosten gerealiseerd.

Andere voorbeelden van mindermeerkosten:

- Met minder mensen/inhuur dan gepland hetzelfde werk doen
- Oude investeringen afboeken van voorziening zodat kapitaallasten van deze investeringen niet meer op de toekomst drukken
- Samenwerken met woningbouwvereniging (bijdrage)
- Afkoppelen met als gevolg lagere kosten
- Minder slibproductie op de RWZI's
- Lagere onderhoudskosten
- Gezamenlijk meten en monitoren

Verbetering Kwaliteit en vermindering van kwetsbaarheid

Naast de "K" van kosten gaat het BAW ook over de "K" van Kwetsbaarheid en de "K" van kwaliteit. In de jaarlijkse meting naar de voortgang van het uitwerkingsproces BAW door de VNG en de UvW geven de afvalwaterteams aan dat er op beide grootheden eigenlijk geen concrete doelen geformuleerd zijn, anders dat verbetering van kwaliteit en vermindering van kwetsbaarheid. Wel wordt vervolgens onderbouwd dat er op beide terreinen stappen gezet zijn .

De kwaliteit verbetert

Zo schrijft het afvalwaterteam Etten:

In het afvalwaterteam Etten vinden we meten en monitoren, inzicht in de kwaliteit van die riolering en vervanging op basis van kwaliteit in plaats van levensduur en slim/innovatief rioleringsbeheer belangrijk basismateriaal. We heroverwegen en temporiseren maatregelen. Altijd voeren wij een doelmatigheidstoets uit. In onze visie schrijven we dat we invulling willen geven aan de zorgplichten in dialoog. Hiermee onderstrepen we dat we de periode van het toepassen van generieke normen ruimschoots achter ons gelaten hebben.

En het afvalwaterteam Zutphen:

Inzicht in de toestand en het functioneren van het systeem vinden we logisch. Al geruime tijd. Doelmatigheid is een belangrijk criterium bij onze investeringsbeslissingen. Dit is overigens niet alleen een kosten gedreven afweging. Wij maken graag de juiste combinaties/ werk met werk. Het einde van de afschrijvingstermijn is geen reden om te gaan vervangen, conform de rapportage levensduurverlening / renovatiestrategie (Achterhoek+). Aangezien het waterschap en de beide

gemeenten elkaar al voor de totstandkoming van het BAW in deze samenwerking hebben gevonden is de cultuurverandering van generieke normen naar lokaal maatwerk, waarbij kosteneffectiviteit een leidend principe is echt al gerealiseerd.

Ook de andere afvalwaterteams nemen in de enquêtes naar VNG en UvW antwoorden met eenzelfde richting of strekking op.

Vermindering van kwetsbaarheid is een feit, als gevolg van de verschillende multischalig georganiseerde samenwerkingsverbanden. Deze verbanden maken dat je niet alles alleen hoeft te doen, dat je kennis kunt delen, van elkaar kunt leren en zelfs dingen aan elkaar kunt overlaten. In de BAW-monitor van 2015 werden de volgende uitingen van vermindering van kwetsbaarheid benoemd.

- Geboden oplossingen als er iemand uitvalt
- Afstemming en kennisuitwisseling met het waterschap en intergemeentelijk
- Werk aan elkaar overlaten
- Niet meer allemaal het wiel zelf hoeven uitvinden
- Samen innoveren en krachten bundelen

Dit neemt niet weg dat kwetsbaarheid bestaat. Dit gaat namelijk ook over over het ervaren van werkdruk (veel doen met weinig mensen), calamiteiten, uitval door ziekte, krimp en vergrijzing die een uitstroom van ervaren mensen tot gevolg heeft en waarbij het moeilijk is deze door goed opgeleid personeel te vervangen, reorganisaties en hun impact op het werkproces en nieuwe grote onderwerpen als klimaatadaptatie en de Omgevingswet.

Kwetsbaarheid zal wel blijven bestaan maar door samen te werken in het kader van het BAW vermindert de kwetsbaarheid.